

ಶರತ್‌ಚಂದ್ರ ಚಕ್ರವರ್ತಿ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲ : ಛಾಯಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ

ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದ: ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ

ದಿವ್ಯತೆಯ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು ಎನ್ನುವ ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವೇ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರ ಚಕ್ರವರ್ತಿ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಪದತಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಅವರಿಂದ ಕೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡಿದ ಈ ಶಿಷ್ಯನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಆಂಗ್ಲ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥ ಚೆನ್ನೈ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠದಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದಕರು ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಭಕ್ತರು.

ಭಾಗ ೧

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ, ಚೇತೋಹಾರಿ, ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆಯ ವಾಣಿ ನಮಗೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದಿದೆ. ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು, ಪತ್ರಮಾಲೆ, ಬರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಯರೊಡನೆ ಸಂವಾದಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಸಂವಾದಗಳು ಸುಮನೋಹರವಾಗಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಆರಾಮವಾಗಿ, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸರಳವಾಗಿಯೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಪದತಲದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಅವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಂವಾದಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ, ಅವರ ಶ್ರೀಮುಖದಿಂದ ಬಂದ ಆಣಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ನಮಗೆ ತಲುಪಿಸಿದ ಅವರ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಶಿಷ್ಯ — ಶಾಸ್ತ್ರಪಾರಂಗತ, ಸಂಸ್ಕೃತಪಂಡಿತ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಆದ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನಿಗೆ ದಿವ್ಯತ್ರಯರ ಉಪದೇಶಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಭಕ್ತರು ಎಷ್ಟು ಚಿರಾಯಣಿಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಪದಗಳೇ ಸಾಲವು. ಇಂತಹ ಅಮೂಲ್ಯವೂ, ದುರ್ಲಭವೂ ಆದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಮಗೆ ತಲುಪಿಸಿದ ಆ ಮಹಾನುಭಾವನ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜವೇ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಮಹಾಪುರುಷರ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಕುದ್ದ ಅಹಂನ್ನು ನಿಶ್ಶೇಷಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಫಲರಾದ ಈ ಶಿಷ್ಯರತ್ತಲ ಜೀವನದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ತಡಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಶ್ರೀಮತಿ ಛಾಯಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯವರು ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಾದ 'ವೇದಾಂತ ಕೇಸರಿ' ಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೮೮ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ವರೆಗೆ ೩ ತಿಂಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದ ಧಾರವಾಹಿಗಳು ಕಿರು ಹೊತ್ತಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು.

ಜನನ: ಈಗಿನ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಫರೀದ್‌ಪುರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮದಾರಿಪುರ್ ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದೈವಭಕ್ತಳಾದ ವಿಧು

ಮುಖಿಯು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೬೮ರ ಆಗಸ್ಟ್ ೨೧ನೇ ತಾರೀಖು, ಮಹಾ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ಪುತ್ರರತ್ನನಿಗೆ ಜನ್ಮ ವಿತ್ತಳು. ಅಷ್ಟೇನೂ ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲದ, ದೊಡ್ಡ ಅಖಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನನಾದ ತಂದೆ ರಾಮ್‌ಕಮಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಪೌರೋಹಿತ್ಯದಿಂದ ಬರುವ ವರಮಾನವೇ ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು. ರಾಮ್‌ಕಮಲ್‌ನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಒಲವನ್ನೂ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಾಯಿ ವಿಧುಮುಖಿ ನೆರೆಹೊರೆ ಹೆಂಗಸರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಗೀತಾ, ಚಂಡಿ, ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಿರಿಯ ಮಗ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನು ಬಡಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕಾರಣವೋ ಏನೋ ಇತರರ ಕಷ್ಟಸಂಕಟ, ಬಡತನಗಳು ಆತನನ್ನು ಬಹಳ ಬೇಗ ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ವಾರ್ಷಿಕ ರಜಾದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಹೊಸ ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಬಾಲಕನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಹಳೇ ಬಟ್ಟೆಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು! ಆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಆಗಲೇ ಬಡಮಕ್ಕಳ ಕೈಸೇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿಗೇ ಬಾಲಕನಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗವೆಂಬ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಗುಣವು ಸಹಜವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಭಾಗವತವೆಂದರೆ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಭಾಗವತದ ಕಥಾಕಾಲಕ್ಷೇಪ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಾಲಕನು ತಪ್ಪದೇ ಹಾಜರಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಒಲವಿದ್ದ ಬಾಲಕನು ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದನು.

ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ: ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಶರತ್‌ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೮೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಟೈನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣ ನಾಗಿ ರೂ. ೧೦/- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹ ನಾದನು. ದೇವ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಒಲವಿದ್ದ ಅವನ ಕವಿ ಹೃದಯದಿಂದ 'ಕಾವ್ಯ ಕುಸುಮಾಂಜಲಿ' ಎಂಬ ಪ್ರಥಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯವರಳಿ, 'ಶರತ್ ಕವಿ'ಯೆನಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅವನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿ ಎಂತಹವರನ್ನೂ ಬೆರಗಾಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಅವನು ಆ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಪದವೀಧರನಾದನು.

ಶರತ್‌ನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಮೂವರು ತಂಗಿಯರಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದ ತಂದೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೆಗಲು ನೀಡಲು ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಈ ವರಮಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ತಮ್ಮ ರಮೇಶ್‌ಚಂದ್ರನ ವಿದ್ಯಾ ಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಈ ರಮೇಶ್‌ಚಂದ್ರನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪಥ ಹಿಡಿದು 'ರಸಿಕದಾಸ್ ಬಾಬಾಜಿ' ಎಂಬ ಆಶ್ರಮ ನಾಮದಿಂದ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿ ಮಠಾಧಿ ಪತಿಯಾದನು. ಕಠಿಣ ತಪಶ್ಚರ್ಯ ಹಾಗೂ ಪವಿತ್ರಜೀವನದಿಂದ ಜನರ ಅಪಾರ ಗೌರವ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದನು.

ವಿವಾಹ: ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡ ತಾಯ್ತಂದೆಯರು ಆತಂಕಗೊಂಡು ಮೋಕ್ಷ ದಾಯಿನಿ ಎಂಬ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷದ ಕನ್ಯೆಯೊಡನೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ವಿವಾಹದ ನಂತರ ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಂದು ಹೋದ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನವು ಹೊಸ ತಿರುವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಗೃಹೀಭಕ್ತರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾದ ನಾಗ ಮಹಾಶಯರ ಪರಿಚಯವಾಗಿ ಅವನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವ ನದ ಭಾಗ್ಯದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗದು. ಈ ಪರಿ ಚಯ ಮುಂದೆ ಆತನನ್ನು ತನ್ನ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾ ನಂದರ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿತು.

ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದ ಶರತ್‌ನಿಗೆ ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಪೋಸ್ಟ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಹುದ್ದೆ ದೊರಕಿತು. ಸ್ವಾಭಿ ಮಾನಿಯಾದ ಈತನಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ್ದ ರಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಬಡ್ತಿಯೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೮೯ರಲ್ಲಿ ನಾಗಮಹಾಶಯರ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣರ ನೇರಶಿಷ್ಯರ ಪರಿಚಯ ಕ್ರಮೇಣ ಆತನಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಗಳು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದು

ಕಸ ಗುಡಿಸುವುದು, ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆಯುವುದು, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತಿದ್ದನು. ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜಯಂತಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ತೋತ್ರ ರಚಿಸಿ ಅದರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ತರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಂಚು ತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಬಂಗಾಳಿ ಭಜನೆಗಳು 'ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾದ್ಯ ಸ್ತವಮಾಲ' ಎಂದು ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ವಾಯಿತು.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಭೇಟಿ: ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೯೭ರ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾತರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನ ಜೀವನ ದಲ್ಲಿ ಆ ಪುಣ್ಯದಿನ, ಪವಿತ್ರಘಳಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಭಕ್ತರಾದ ಬಾಗ್‌ಬಜಾರಿನ ಪ್ರಿಯನಾಥ ಮುಖರ್ಜಿಯ ಮನೆಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನರಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಿಯನಾಥರ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿಯಿತ್ತ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನು ಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನದಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟನು.

ಸ್ವಾಮಿ ತುರೀಯಾನಂದರು ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಜನರ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿ ಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಚಿಕ್ಕ ಕೊಠಡಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು 'ವಿವೇಕ ಚೂಡಾಮಣಿ'ಯ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು:

ಮಾ ಭೈಷ್ಠ ವಿದ್ವಂಸವ ನಾಸ್ಯ ಪಾಯಃ

ಸಂಸಾರ ಸಿಂಧೋಸ್ತರಣೇಽಸ್ಮು ಪಾಯಃ |

ಯೇನೈವ ಯಾತಾ ಯತಯೋಽಸ್ಯ ಪಾರಂ

ತಮೇವ ಮಾರ್ಗಂ ತವ ನಿರ್ದಿಶಾಮಿ ||

'ಎಲೈ ವಿದ್ವಾಂಸನೇ, ಭಯಪಡಬೇಡ, ನಿನಗೆ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವಿದೆ. ಯಾವು ದನ್ನು ಅವಲಂಬನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶುದ್ಧಸತ್ವರಾದ ಯೋಗಿಗಳು ಸಂಸಾರ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿದರೋ, ಅದೇ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ನಾನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.'

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶರತ್, 'ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಈ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಗ್ರಹಣಮಾಡಲು ತನಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರೇನು?' ಎಂದು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದ. ಆತನು ತುಂಬ ಆಚಾರಶೀಲನೂ, ವೇದಾಂತ ಮತವಾದಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಗುರುವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯು ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ; ಮತ್ತು ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಪಕ್ಕಪಾತವಿತ್ತು.

ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆಯಲು ಅವನ ಮನ ಪ್ರಾಣಗಳು ತವಕಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ದೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ನಾಗ

ಮಹಾಶಯರನ್ನು ಕಾಡಿಬೇಡಿದ್ದನು. ಆದರೆ ನಾಗಮಹಾಶಯರು ಅವನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸದೆ, 'ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನೇ ನಿನಗೆ ಗುರು ವಾಗುತ್ತಾನೆ' ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿದಿದ್ದರು. ಈ ಆಶೀರ್ವಚನವು ಹೊಸ ಆಶಾಕಿರಣವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತಾದರೂ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ, 'ನಾಗಮಹಾಶಯರಂತಹ ಗುರುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾನು ಅಯೋಗ್ಯನೇನೋ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ತಳ್ಳಿಹಾಕುತ್ತಿರುವರು' ಎಂದೆನಿಸಿ ಮನಸ್ಸು ಮುದುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಆಶೆ, ನಿರಾಶೆಗಳ ನಡುವೆ ಮನಸ್ಸು ಹೊಯ್ಯಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಒಮ್ಮೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸುಡುಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಂದು ಮೌನವಾಗಿ ಅವರ ಬಳಿಸಾರಿ ಕುಳಿತನು. ಒಮ್ಮೆ ಅವರತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದಾಗ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಬದಲು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿ ವಿಸ್ಮಿತನಾದನು! ಶರತ್ ಕೇವಲ ಪಂಡಿತನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ತನ್ನ ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಗೆ ನಿಲುಕದಿರುವ ಯಾವುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿ ನೋಡಿದನು, ಕಣ್ಣನ್ನೇ ನಂಬದಾದ! ಕುತೂಹಲ ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳಾಗದೆ, ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನು ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಇದೇನು ಭ್ರಮೆಯೋ, ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಸರಿದನು. ತಕ್ಷಣವೇ ನಾಗಮಹಾಶಯರ, 'ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನೇ ನಿನ್ನ ಗುರುವಾಗುತ್ತಾನೆ' ಎಂಬ ನುಡಿಗಳು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಮೊಳಗಿದಂತಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಸಂಶಯ ವೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರನ್ನು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಗುರುವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು.

ದಿನ ಕಳೆದಂತೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರತ್ತ ಅವನಿಗೆ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಸಹ ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ 'ಬಂಗಾಳ' ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನು ತುಂಬಾ ಆಚಾರಶೀಲನಾದವನು; ಆದ್ದರಿಂದ ಅಭಿಷ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿರಲಿ, ಯಾರಾದರೂ ಮುಟ್ಟಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ತಿನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವನನ್ನು 'ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಫಲಾಹಾರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಲಾಯಿತಿಯ ಬಿಸ್ಕತ್ತು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸದಾ ನಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ, "ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಾ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ದಿನ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನು ಮಠದಲ್ಲೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಶಿಷ್ಯನು ಹತ್ತಿರ ಬರಲು, ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಸಾದದಂತೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಸಂಕೋಚಪಡದೆ ತಿಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, "ಇವತ್ತು ಏನು ತಿಂದೆ ಬಲ್ಲೆಯಾ? ಇವು ಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದವು!" ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರ,

* ಅಂದರೆ, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಿಂದ ಬಂದವನು ಎಂದರ್ಥ.

"ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ, ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದಿಲ್ಲ; ತಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದರೂಪವಾದ ಅಮೃತವನ್ನು ತಿಂದು ಅಮರನಾದೆನು" ಎಂದನು ಆನಂದದಿಂದ. ಆ ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯ ನೆಲ್ಲಿ? "ಇಂದಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಕುಲ, ಪಾಪ, ಪುಣ್ಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮೇಲಣ ಎಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನವೂ ಹೋಗಿಬಿಡಲಿ — ನಾನು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ" ಎಂದು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಮನದುಂಬಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಹರಸಿದರು.

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಸೋದರಿ ನಿವೇದಿತಾ, ಸ್ವಾಮಿ ಯೋಗಾನಂದ ಹಾಗೂ ಶರತ್‌ರೊಡಗೂಡಿ ಆಲಿಪುರ್ ಮೃಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಯಿತ್ತರು. ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿದ ನಂತರ ಮೃಗಾಲಯದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಆಹ್ವಾನದ ಮೇರೆಗೆ ಚಹಾ ಕುಡಿಯಲು ಹೋದರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ಸೋದರಿ ನಿವೇದಿತಾ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ ಸಿಹಿ ಖಾದ್ಯ ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡದೆ ಶರತ್ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವನ್ನುತ್ತಾ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ತಿಂದು, ನೀರನ್ನೂ ಕುಡಿದುಬಿಟ್ಟನು. ನಂತರ ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರದುರು ಸಾರಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಶರತ್ ನಗುತ್ತಾ, "ಆದರೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ನೀವೇ ನನಗೆ ಆದೇಶಿಸಿದಿರಿ. ಗುರುವಿನ ಆದೇಶವಿದ್ದರೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಜರಿದರೂ, ನೀವು ಕುಡಿದು ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣ ಅದು ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ" ಎಂದ.

ಸ್ವಾಮೀಜಿ: ಚೆನ್ನಾಯಿತು, ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಜಾತಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತು. ನಿನ್ನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಯಾರೂ ಪರಿಗಣಿಸರು.

ಶಿಷ್ಯ: ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಆದೇಶಿಸಿದರೆ ಶೂದ್ರ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಊಟ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ.

ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ನಗೆಗಡಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು. ನಿಷ್ಣಾ ವಂತ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಆ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳ ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತೊಗೆದುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಸಿಡಿಲ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾದ ಅನೇಕ ಉತ್ಸಾಹಿ ಯುವಕರು ಸಂಸಾರವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಸಂನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಬಂದ ಗುರುಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಸಾಧನಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಂನ್ಯಾಸ ವ್ರತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಡೆಯಬೇಕಾದ ನೈಋತಿಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಿಂದ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವೈದಿಕ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲಾ ನಂಬುಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರಿಗೆ ಈ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶರತ್‌ಚಂದ್ರ

ನಿಗೆ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಿಸುವ ಕೈಂಕರ್ಯ ದೊರೆತಿದ್ದು ಮಹಾಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ.

ದೀಕ್ಷೆ: ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೯೭, ಮೇ ತಿಂಗಳು. ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶೇಷ ದಿನ. ಈ ದಿನ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಲಿಚಿ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಲಂಬಜಾರಿನ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ, “ಇಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ‘ಬಲಿ’ ಕೊಡಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ನಕ್ಕರು. ನಂತರ ಅವನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಲು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದರು. “ನಾನು ನಿನಗೆ ಯಾವಾಗ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೋ ಅವಾಗ ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ? ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿದರೆ ಅಥವಾ ಮನೆಯ ಭಾವಣಿಯಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾರಿದರೆ ನಿನಗೆ ಮಂಗಳವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದನ್ನೇ ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನೂ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೆಯಾ? ಈಗಲೂ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭಾವಾವೇಶಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಗುರುವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮುನ್ನುಗ್ಗಬೇಡ.” ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಶಿಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಯ ದಾಢ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯನು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ “ಮಾಡಬಲ್ಲೆ” ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದನು.

ಹೊತ್ತು ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಗಂಗೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಕಾವಿಯ ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಗೆ ದೇವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪೂಜಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಕರೆದರೆ ಹೋಗೋಣವೆಂದು ದೇವರ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಶರತ್ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಈಗ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾದರು; ಮುಕ್ತ ಪದ್ಮಾಸನ; ಕಣ್ಣುಗಳು ಅರ್ಧ ಮುಚ್ಚಿವೆ. ದೇಹ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಾಣ ಇವೆಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಹೋಗಿರುವಂತಿದೆ. ಧ್ಯಾನ ಮುಗಿಸಿ, ‘ಬಾಪ್ಪಾ!’ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಅವರ ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕವಾದ ಆ ಕರೆಗೆ ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ದೇವರ ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, “ಬಾಗಿಲ ಚಿಲಕ ಹಾಕಿಬಿಡು” ಎಂದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ, “ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನನ್ನ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊ” ಎಂದರು. ಅವರ ಆಜ್ಞೆ ಯನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಪಾಲಿಸಿದ ಶರತ್‌ನ ಹೃತ್ತಿಡವು ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ಅಪೂರ್ವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತಂತೆ.

ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ತಮ್ಮ ಕರಕಮಲವನ್ನು ಶಿಷ್ಯನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಗೋಪ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು; ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ಮಹಾಬೀಜ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅವನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾರಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರು.

ಆಮೇಲೆ ಶಿಷ್ಯನಿಂದ ಅವನ್ನು ಮೂರು ಸಾರಿ ಹೇಳಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಸಾಧನದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಶಿಷ್ಯನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ದುರುಗುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶರತ್‌ನ ಮನಸ್ಸು ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಏಕಾಗ್ರವಾಗಲು, ಒಂದು ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಕಳೆಯಿತೋ, ಗೊತ್ತೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ, “ಗುರುವಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಡು” ಎಂದರು. “ಏನು ಕೊಡಲಿ?” ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ, “ಹೋಗು, ಉಗ್ರಾಣದಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಲಿಚಿ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತಿಂದುಬಿಟ್ಟು, “ನೀನು ಗುರುವಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಯಿತು, ನಡೆ!” ಎಂದರು.

ತರಬೇತಿ: ಇವರಿರ್ವರೂ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೯೭ ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಭೇಟಿಯಾದರು. ಅಂತಿಮ ಭೇಟಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೯೦೨, ೨೮ನೇ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳು. ಈ ಐದು ವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶರತ್‌ನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದನು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪೂರ್ವಬಂಗಾಳದ ಅಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಯವರನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದ್ದನು. ಪ್ರಖರ ಪಂಡಿತನಾದ ಕಾರಣ ಗುರುವಿನೊಡನೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಗುರುವನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಸಾಕು, ಶರತ್‌ನ ಮನವು ಅಪೂರ್ವ ಆನಂದದಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಇತರ ನೇರ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಶಾಲಿ ಈತ.

ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೯೮, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೯ನೇ ತಾರೀಖು ಹೊಸಮಠದ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ಬೇಲೂರು ಮಠ) ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಪರಮ ಹಂಸರ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದಿನ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಭಸ್ಮಾಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ತಾಮ್ರಸಂಪುಟವನ್ನು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ತಾವೇ ಬಲಭುಜದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ಮಹೋತ್ಸವದ ನಂತರ ಆ ತಾಮ್ರ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯನಿಗೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಶರತ್‌ಚಂದ್ರನು ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ವಾಮೀಜಿ, “ಭಯವಿಲ್ಲ, ಹಾಗೇ ಮಾಡು, ನಾನು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದರು. ಅನಂದಚಿತ್ತನಾಗಿ ಶರತ್ ಅವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಪಾಲಿಸಿದನು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ, “ಪರಮಹಂಸರು ಇವೊತ್ತು ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ನಿಂತು ನಿನಗೆ ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹುಷಾರ್! ಇಂದಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಅನಿತ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟೀಯೆ” ಎಂದರು.

(ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗೆ)